

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

El Ausztriától!

Kolozsvár, márc. 12.

A sertéscsordának is van lélek-tana. Ennek a lélektanának a szabályai szerint a sertések a kukoricacsutkáért véres harcokat folytatnak egymással; de, ha idegen állat, vagy az ember akar egy disznót megbántani, »összeröffen« a konda és nekiesik a támadónak...

Aki a sertések pszichológiája iránt érdeklődik, az veszély nélkül tanulmányozhatja azt az osztrák parlamenti testületekben. Vagy aki vice versa: az osztrák parlament lelki világába akar bepillantani, anélkül, hogy német szót kelljen hallania, az egy sertéskondát tanulmányozzon. Mert Floridur az Célestin és Célestin, az Floridur...

Az osztrák képviselőtestületek közül az egyik, a képviselőház már hosszú évek óta a tomboló bolondok helyének látszik; — a másik, az urakháza a csöndes hülyék intézetéhez hasonlít. Évek során át láttuk az osztrák képviselőház marakodását, dulakodását, örvényesét. Csehek és németek, szociáldemokraták és antiszemiták, lengyelek és szlovének mint a dühös fenevadak csatogattak egymás ellen a fogait és a pad tábláit és csatogattak egymáson a tenyereiket — a parlamentáriszmus csufiságára, szégyenére. Miniszterek jöttek, miniszterek buktak; az alkotmányt megkurtították és visszaadták, új választásokat rendeztek és pártkompromisszumokat kötöttek; de amint a kondász ostroma a maga mivoltából nem képes kivetkőztetni a sertésnyáját, úgy az osztrák képviselőház is malgré tout: marakodott örvénygött.

Egész addig, míg Magyarországról és a magyarokról esett szó annak a háznak romlott, fertőzött légkörében. Ó, láttatok volna a szent egyetértést, a lelkes összeülekezést, mely összefogta a cseheket és németekkel, a liberálisakat az antiszemitákkal s a lengyeleket a szocialistákkal. Azok, a kik egymással sertésmódrú marakodtak a koncért, mikor a magyarokról van szó, egyszerre frere et cochoon lettek egymással és összeröföntek a közös ellenség ellen.

A multkor Morsey báró a kép-

viselőházban, aztán Schonborn gróf a urakházában, Körber és Welsersheimb kifakadásai és fenekedése után most megint szennyes tajtékot túrnak az osztrák képviselők. Egy képviselő — ki az ördög lenne a nevére kíváncsi? — szentelen bar-bároknak nevezte a magyar népet s ez a pimaszság abban a nyilvános házban elhangzott anélkül, hogy az elnök szükségesnek találta volna a szónok (?) megintését.

Az osztrák lapok pedig ugyan-csak kontráznak dicő honfitársaiknak és a vásárcsarnoki kofák jargonjában nyelvelnek a magyar képviselőház, az ellenzék és a magyar nép ellen, melyek nem akarják továbbra is kiszípoloztatásukat és megalázásukat tűrni attól a hadseregtől, melyet közös pénzzel és közös vérről tartunk fenn; de mely — memento 1848! — egyszerre az osztrák szoldateszka, az osztrák kamarilla kész eszköze lenne egy újból adandó alkalommal.

Hallgassa végig valaki az osztrák parlament tárgyalásait és olvassa el valaki az osztrák lapokat ezekben az időkben, mikor itt nálunk egy nagy nemzeti küzdelem folyik. Hallgassa végig valaki, olvassa végig valaki és keresse utána a mi szövetségeseinket. Kik azok? Hol vannak azok a Lajthán tul?

Kérdve-kérdjük ezeket, mert hiszen az lehetetlen, hogy a huszadik században két népet szövetségbe kössenek össze, mikor az a két nép gyűlöli egymást. Az lehetetlen, hogy egy ember akarata, még ha az az uralkodó akarata is, képes legyen összekötni két országot, melyeknek érdekei homlokegyenest ellenkezők, melyeknek utai a történelem tanulságai szerint mindig csak egymás ellen, de sohasem párhuzamosan haladtak.

Láttunk a történelemben egymással ellenséges viszonyban álló országokat. Láttuk a németet a franciával háborúban és háboru után: láttuk az angol ellenséget bur földön: de az a gyűlölet, mely a franciát a német ellen, a burt az angol ellen heviti, az halvány indulat ahoz képest, a mi a magyart az osztrák ellen s az osztrákot a magyar ellen eltölti. Es mi szövetségesek lennénk, vagy mi?

Az osztrák képviselőház teg-

napelőtti ülésén két képviselő is kifejezte azt az óhajt, hogy váljon el egymástól ez a két ország. Végre egy okos szó odaátrol, még ha a gyűlölet sugallata is az, még ha ellenünk való düh kifolyása is az. Egy okos szó Ausztriából: becsüljük meg, mert ritka ez, mint a fehér holló.

De ne csak becsüljük meg ezeket a szavakat, hanem fogadjuk is meg. Hiszen olyan ritkán, legtöbb-ször olyan nagyon ritkán kapunk a Lajthán tulról valami jót. Fogadjuk meg és azzal az egyértelműséggel, mely az osztrák képviselőházat áthatja akkor, ha azt hiszi, hogy cselekszik, szálljon meg minket is és azon a hangon, melyen ökiállítják felénk: „Los von Ungarn!“, azon a hangon kiáltunk mi oda, hogy „El Ausztriától!“

Es mi ne maradjunk ám csak a kiáltozásnál.

A magyar-láposi felirat.

Kolozsvár, március 11.

A katonai javaslatok ellen Magyar-Láposon e hó 8-án tiltakozó népgyűlést tartottak melynek eredményeképpen a képviselőházhöz tiltakozó felirat küldését határozták el.

Előtűnk fekszik a felirat teljes szövegebe és alább közöljük is, mint őszinte, hazafias megnyilatkozását egy választókerületnek.

A felirat feltárja Magyar-Lápos és vidékének szomorú sorsát.

Utal a kormány nemtörődömiségére, mely veszni hagyja az ország egy munkás vidékét.

S ilyen körülmények között nemhogy a szegény, elgyötört nép sorsán enyhítene a kormány, de még újabb vér- és pénzáldozatot követel.

Ezek ellen tiltakozik a népgyűlés és kívánja az önálló magyar hadsereg felállítását és a két éves szolgálati időt.

A javaslat teljes szövegében így hangzik:

Mélyen tisztelt Képviselőház!

„Mi, a magyar láposi választókerület polgárai az Urnak 1903-ik esztendejében március hó 8-ik napján, Magyar-Láposon népgyűlést tartottunk s ezen állást foglaltunk a Képviselőház asztalára letett katonai javaslatok ellen. Hazafias kötelességünkre tartottuk, hogy felekezeti és nemzeti küzdelem nélkül tiltakozó szavunkat felemeljük azon újabb merénylet ellen, a melylyel különben is már egészen kiszípolozott nemzetünk, imádott hazánk polgárainak vállaira újabb terheket akarnak rakni.

Ez újabb pénz és véráldozat elhordozására teljesen képtelenek vagyunk. A keserűség pohara csordultig tele van. Vidékünk szegény. Tíz évvel ezelőtt a magas kormányhatalom e vidék egyedüli megélhetési eszközét is elvette a rojhidai vasúzem beszüntetésével. A mult évben pedig a jó Isten bocsájtott árvizet vetéseinkre. Mindentünk megsemmisült. Most már az éhhalál kopogtat ajtóinkon. Esztendőnk a hosszú sorára van szükség, hogy részben bár, kárpótolva legyünk a mult év csapásaiért. Jajkiáltásunktól visszhangzott az egész sajtó, de az illetékes körök a legnagyobb cinizmussal értek napi rendre a mi siralmaink felett. És miért ne, mikor negyvenezer emberről van szó?

Mint villámcsapás úgy hatott a hir-hogy abeyelt, hogy a magas kormány enyhítő balzsamcseppekkel közelednek a mi vérző sebeink sajtó fájdalomának egyhité-sére a nemzetől újabb pénzt és véráldozatot követel.

Önmagunk iránti kötelességből tiltakozunk ez ellen. Jól tudjuk azonban, hogy erőltet hangunk csak „kiáltó szó“ lesz a pusztában, mert a fényes márványpaloták büszke lakói nem ismerik a konyhók nyomorát. De azért mégis felemeljük szavunkat, hogy e nehéz, borús időben ne legyen Magyarországnak egyetlen pontja se, honnan ne hangozzék a tiltakozás a hadi kormány szertelen követelése ellen. A katonai terhek alatt máris roskadozunk. A földműves a barázdnak, az iparos műhelyében, a kereskedő az üzletében és a többi egyaránt kora reggeltől késő estig, azért irzad, hogy legyen meg a katonának a fényes gombja, egyenruhája. És hogy legyen szuronya, melyet a békés polgár melléneke szegezhet, ha ez a királyért és nem a császárért, ha a „Hymnus“-ért és nem a „Gottterhalte“-ért merészel felkeszteni.

Mélyen tisztelt képviselőház!

Ne vegyük el utolsó fillérünket is! Ne vigyük el katonának minden fiainkat. Ne dobják be a nemzet minden erejét annak a szörnyetegnek, a katonai Molochnak gyomrába. Maradjon tartaléknak is valami, »mert rossz időket élünk, rossz csillagok járnak«. Koldusok nem fogják az osztrák armádia támadásaival szemben megvédelmezni a hazát.

A képviselőház, a midőn hazánk egén sötét viharfelhő ül, a midőn hazánk Kánaán földjéről a nép vándorbotot vesz kezébe és idegenbe keres új hazát, ne dacoljon a nemzeti akarat megnyilatkozásával, hanem, miként férfiakhoz illik, seperjen el mindent, a mi utját állja a nemzet boldogulásának. És a mi fő, mossa le rólnak azt a gyalázatot, a mely minden igaz hazafinak arcába kergeti a vért, hogy a mi fiaink német nyelvvel vezényeltek és a kétféle sasos fekete-sárga zászló alatt eskettek fel a császárhűségére és a monarchia védelmére. Hogy legyen a magyarnak tekintélye, ha jogait el engedti kobotzatni, ha a hadseregben sem nyelvénnek, sem lobogójának helye nincs s ha a Gotterhalte és nem a Hymnus imádsága, a katonaság nem a magyar alkotmányra esküszik fel?

Hazafias tisztelettel kérjük fel a képviselőházat, hogy a katonai törvényjavasla-

tokat vegye le a napirendről és utasítsa a kormányt, hogy rövid időn belül törvényjavaslatot adjon be, a melyben mondassék ki, a magyar önálló hadsereg felállítására magyar vezényszóval és jelvényekkel.

Mondassék ki továbbá, hogy a katonai szolgálati idő három évről kettőre szállítatik le.

Ez a nemzet jogos kívánsága. Ezért dobog ma minden szív. — Ma még csak kérjük, Holnap már követeljük, s aztán... nem fogjuk drágának tartani sem a vért, sem az életet!

Ma még csak lágy szellő a mi kívánságunk, holnap már vihar, — s aztán... orkán, mely mindent magával ragad, mert a nép szava, Isten szava, s inkább kell Istennek engedelmessékedni, mint az embernek.

Kelt a Magyarlápósi népgyűlésben.

Magyarlápósi, 1903. március 8-án.

Vóitk József, s. k. Barabás Samu s. k. jegyző. elnök.

Magyar térkép, osztrák térkép.

Újabb osztrák szemtelenség.

Kolozsvár, márc. 11.

A százados osztrák politika, mely Magyarországot elszikkasztani igyekszik a föld színéről vagy helyesebben osztrák tartományként akarja feltüntetni — ismét tombolhat örömeiben, mert egy újabb arculesapással ismét sikerült meggyaláznia a gyámoltalan magyar nemzet ténérzetét.

Csodálatos találékonysággal, helyesebben tervszerűséggel éppen ott harap belénk hol legnagyobb fájdalmat okozhat, ott bánt hol legjobban éget a seb.

De beszéljen helyettünk az alábbi eset mely teljes mértékben megvilágítja a legújabb osztrák szemtelenséget.

A nemzetközi geológiai nagygyűlés ez évben augusztus hóban Bécsben tartja ülését. Ez alkalommal több rendbeli kirándulást terveztek, így Magyarországra is. A magyarországi kirándulást a „Magyarhoni földtani társulat“ tervezte és rendszeli. A társulat a kirándulásra vonatkozó tervet elkészítette, az utatrányt kijelölte és az egész programot elküldötte Bécsbe, a nagygyűlés bizottságának. A becsi bizottság a napokban küldötte meg az érdekelteknek a franciára fordított programot és ehez mellékelte Magyarország térképét, amelyen meg van jelölve a tervezett utatrány, csak-hogy — és itt következik az arcátlanosság, Magyarország térképén az összes németre fordítható város, helység, folyó, hegységek és német nyelvben vannak feltüntetve így: Ofen-Pesth, Klausenburg, Szegedin, Stuhlweissenburg, Fünfkirchen, Maria-Theresiopol, Pressburg, Kronstadt, Hermannstadt; Schnelle-Körös, Weisse-Körös, Schwarze-Körös stb.

Szóval, régi jó szokásukhoz híven, az osztrákok ismét azt akarják a külföld előtt bizonyítani, hogy Magyarország csak provinciája Ausztriának. Erre épen nagyon alkalmasnak látszott a tervbe vett kirándu-

TÁRCA.

Anyámhoz.

Hervadt virágod édes jó Anyám? Megfönyaszította egy korai dér. Ne félj! Ne busulj... újból kivirul Halvány arcának színe visszatér. Hídeg volt néki... meleg napra vágyott. Itt oly szép minden... forrón süt a nap... A tenger kéke, babérlombok zöldje, A pálmák árnya meggyógyítanak. Ha sapadt is volt, beteg is leányod, Ne félj anyám, itt új erőre kap!

Abbázia, 1903. márc. 7.

Fodor Erzsike.

Rettenetes élet.

Irta: Szabó Ferenc.

E szavakat egy ágyban heverésző ifjú intézte a magasba, hová kavargó cigarettafelhőket eregetett s mig cigarettáját kivetette szájából, nagy igyekvést fejtett ki, hogy bajuszartóját valahogyan félre ne billentse.

Az ágy előtti széken fényes tisztí ruhadarabok heverték, melyeken táncolva szökölt az ablakredőn beszűrődő napvilág s egyenesen beleveszett a kékes füstfelhőbe, mintha követni akarta volna a tiszt ur

tekintetét, hogy voltaképpen miféle megcsodálni való van a kipingált padlison?

— Zsán, hogy állunk? Ott van a tárcám, tekintis bele... Előbb azonban adj egy cigarettát bluzomból...

Zsán meg se mozdult, csak úgy fél-vállról szűrte ki:

— Nincs... kettő volt... az egyiket elszívtam magam.

— Hm, nem is rossz. Pedig nem a kend kurtanyelű kéményének való volt. Darabja forint volt a löversenyen.

Zsán nem is hunyorított, természetesnek találta a cigarettázásban rejlő élvezet megosztását; két szétrágott szalmájú virzsinát húzott ki mellzsebéből. A tiszt ur hajította el mind a kettőt, ki hónap elején abban a téves hitben élt, hogy két szítpántás egy ilyen jószágból unós-untig elég, a harmadik már mérgezsámba megy. Zsán azonban, mint filozófus-kedély, pontosan felszedgette s alkalomadtán visszakínálgatta.

— Rettenetes élet! Sójajtott a tiszt s intett, hogy a virzsinát helyezze a szivartárcába.

— Hát pénzünk van-e Zsán?

— Tegnapi a slepp kard árából parádézunk.

— Nincs egyéb becsapni való az egész házban?

— Talán... Az az aranypókháló, a melyet attól a komédiánsától kapott, ha csak nem talni, mert nem igen lehet hinni az efféle népből.

— János! patlogott a tiszt, ez egyszer régi nevén szólítva szolgáját, ki gyerekkori

pajtása volt. Innen volt a bizalmas viszony közöttük. — Tanuld meg, hogy tiszteltle-

nül ne nyilatkozz azokról, akikkel érintkezem. Az a hölgy magas születési művésznő akinek mosolyaért bárk, grófok, kercsegek vetekednek... Hanem a te csatíftőkösfejed nem éri az efféleket... Ez a karperec nem eladó!... Gondolj ki más valamit.

— Ha csak magamat zálogba nem teszem. Amink volt, utolsó szegig a zsidóhoz került... Még a himzett papucsot is beraktam — három hatosért.

— Megveszekedél!... Hogy mertél erre vetemedni a hírem nélkül? — pattant fel a tiszt s olyanformán tett, mintha megnehezített volna. Hátha bakancsszíjat vágatok a hátadba!

— Gyalázatnak elég nagy gyalázat lesz, főképen ha valami bundás kapná a lábára... De ne kiabáljon úgy az urfi, mert a bajusza egy szálíg kibújik a tokjából... Elsejlen kiváltképpen, ha olyan nagyon sajnálja. Ámbár egy garast sem adnék érte, de még azért sem a ki fabrikálta... No, jól van, nem beszéllek többet... Itt van három picula, megspórolva a vix árából... Reggelre elég lesz.

— Rettenetes élet! — sóhajtott a tiszt.

Es most öltözködni kezdett, lassan magára szedte a ruháit, elkészítette a mosdóvizet, melyben minden volt, még bor-szencencia is, csak éppen víz nem; aztán a tűköt elé állva, elmerült a saját képmása szemlélésében s kedvetlenül sóhajtott:

— Rettenetes!

Igaz volt: rettenetes munka állt előtte. No 1. Szapuhabot kellett verni, még pedig nem könnyen habzó, közönséges szappanból, hanem valóságos „Savon Surfin“-ből, melynek az a bosszantó tulajdonsága

és szokása van, hogy habzás közben megszárad. No 2. Állát egy felőrlára ki kellett sajátíttatnia János urral, ki istentkísértő fűtyszó között szokta végezni rajja a szakálirtás világhíres feladatát s még csak meg se remegett a gondolatra, hogy hátha megkarcolja a tiszt ur rózsás arc-bőré! No 3. Hajából ki kellett szedni a tojáshéshé, a mi nem kis feladat, mert a milyen bolondos jószág az a tojás, ugy belecsimpajkozik az egyes tincsekbe, hogy békés uton nem lehet elválasztani. Hozza még a János ur kendergeregben hasonló, durva parasztos keze! Rettenetes!

Lassan, lassan készen lett mégis s levehette orra alól azt a sötét inkvizitort, ki a mi uralma tartott, bilincsekbe verte a kacagás redőit. Kardját felkötötte s miután a nagy álló tükrörben kétszer háromszor végigpillantotta karcsu alakját, kifelé indult. Arcán fájdalommal borongás honolt.

Komolyabb baja azonban nem volt, csak éppen, hogy végig kellett haladnia a tanácsosok háza előtt, melynek egyik ablakában, kezében regénynyelv várakozik az ábrándos Nelli. Mi lenne, ha mosolyt venne észre az arcán? Legott szerencsés kalandok, csapadár vetélytársnők jutnának eszébe s aztán... Pedig kár lenne, mert a kisasszony igen jó párti: beteges és gazdag.

(Az igazat megvallva, Nelli kisasszony nem igazi. A kiért nem egy bajuszartó nyűgő, hanem az egész Atlász terhet elhordán, az a csillagszemű angyal a másik utcában lakik. Arra felé delután szokott sétálni, miután egy fél napi ábrándozás által biztosította Nellikét, hogy ő a kiválasztott, de — rezervában.)

41 — 100 1987
Krajcsovich Gábor

varrógép- és kerékpár raktár Kolozsvárt, Jókai-utca 11. szám.

Varrógépeket családok és iparosok részére, valamint kerékpárokat csak nálam vásárolhatni a legjobb minőségben, a legolcsóbb árak mellett, a legkisebb részlet-fizetésre is.

